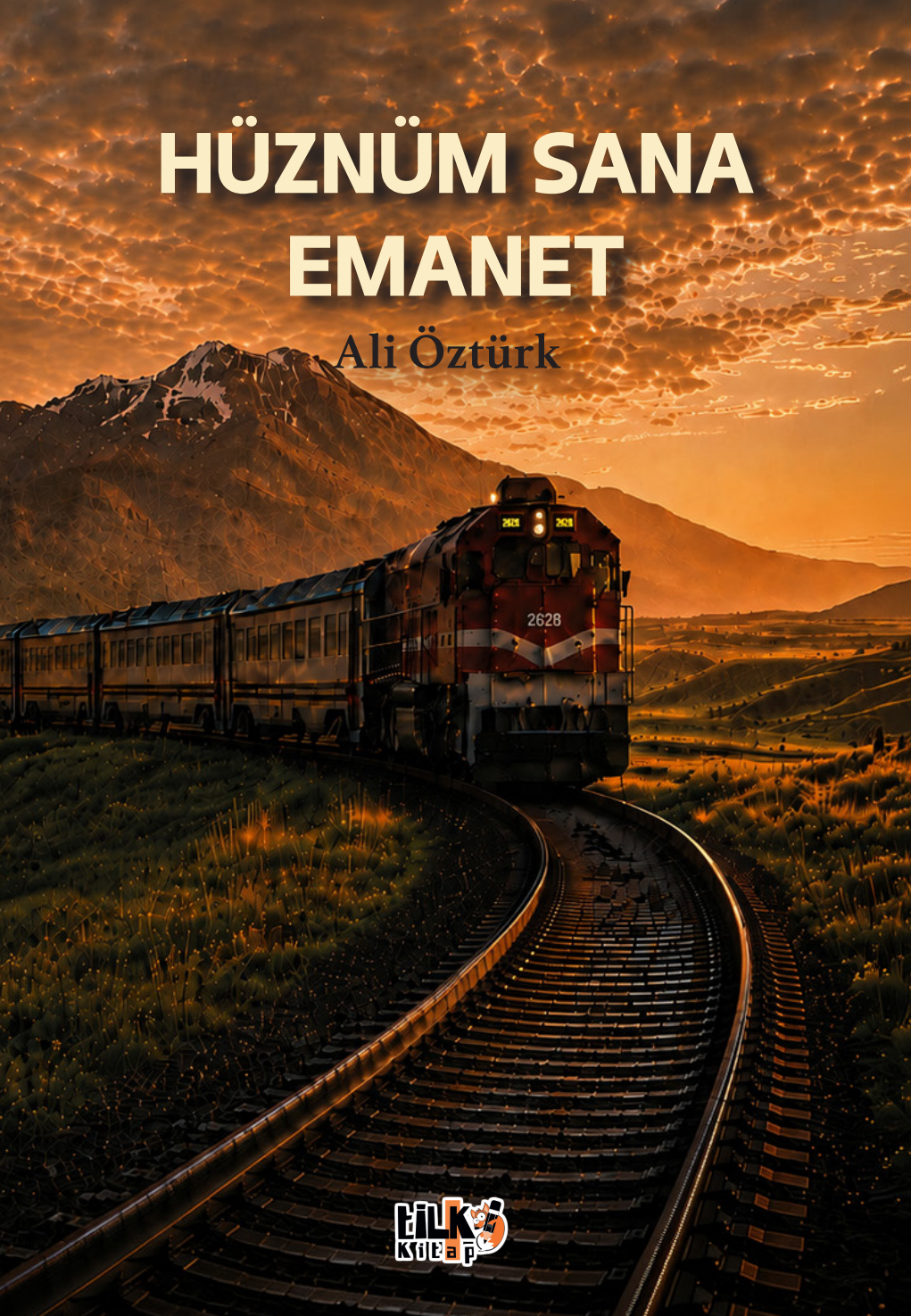
HÜZNÜM SANA EMANET

Ali Öztürk

tilki kitap

tilki
Kitap

HÜZNÜM SANA EMANET
Ali Öztürk

Tilki Kitap©
www.tilkikitap.com
tilki@matbumedya.com
0850 304 22 03
Yayıncı Sertifika No 28740

Genel Müdür: Emrah Çelik
Editör: Nursu Nida Tanış
Sayfa Tasarım: Yusuf Efe Civlez
Kapak Tasarım: Yusuf Efe Civlez

1. Basım, İstanbul, Ağustos 2026
ISBN: 978-625-8579-84-0
Tilki Kitap Matbaa / İstanbul
Matbaa Sertifika No: 48138

Eserin tüm telif hakları yazara aittir. Yazar, bu baskı için basım-satış-dağıtım-tanıtım haklarını Tilki Kitap'a devretmiştir. Yazar, eserin kapak dahil içeriğindeki tüm materyallerin (metin, görsel öge, tablo…) yasal ve fikri sorumluluğunu kabul etmiştir. Tilki Kitap'ın kurumsal görüşü olmayabilir.

HÜZNÜM SANA EMANET

Ali Öztürk

Zorluk imkânsızlık insanı güçlendirir; "keşke", "belki ama fakat" sadece yorar. Bedelsiz başarı, acısız yara, nedensiz hıçkırık yok. Okuyacağınız bu kitapta bir dönem mağdurlarının lirik ezgilerini duyacak, bastırılan keder, sitem ve naftalinli hüzünlerine tanık olacaksınız. Eserimin toparlanmasında destek olan herkese teşekkür ederim.

A.Ö.

Erzurum'un Oltu ilçesi Hankas mezrasında doğmuşun. Bölge güzellik ve özelliklerinin henüz yeterince keşfedilmediğini düşünüyorum.

Oltu tarihi ve kültürel mozaiğinde Urartular, Kimmerler, İskitler, Persler, Makedonlar, Partlar, Ermeniler, Romalılar, Bizanslılar, Hazarlar, Emeviler, Abbasiler, Gürcüler, Selçuklular, İlhanlılar, Karakoyunlular, Akkoyunlular ve Osmanlılar vardır.

Oltu Türkmen soy kökeninin, Kıpçakların bir boy veya oymasından geldiği bilinmektedir. Oltu tarihsel sürecinde Taoklar, Hurriler ve Urartular da yer almışlardır. Hatta bunlar MS yüzyıla kadar uzanan süreçte bölgede iz bırakan ilk organize topluluklar olmuşlardır. Sakalar (İskitler) ve Kimmerler de unutulmamalıdır.

Bölge bir dönem de Ermeni ve Gürcü etkisi altında kalmış, "Oltu Şura Hükümeti" ile son bulmuştur. Oltu Şura Hükümeti, özünde Ermeni ve Rum katliamlarını durdurmak ve İngiliz-Ermeni siyasi ittifakının etkisini kırmak amacıyla kurulmuş bir Türk direniş gücüdür.

11-13. yüzyıllar arasında Karadeniz'in kuzeyi, Deşt-i Kıpçak (Kıpçak Bozkırı) ve Doğu Avrupa'da hüküm süren, Kumanlarla aynı konfederasyon içinde yer alan; yiğitliği, mertliği, çalışkanlığı ve yardımseverliğiyle ünlenen, bağımsızlığına düşkün, geleneklerine bağlı organize büyük bir Türk boyudur.

Oltu, tarihçiler tarafından kültür mozaiği, edebiyatçılarca hüznün betimlenişi, şairlerce duygusallığın imgelenmesi, gençlerce aşkın gökkuşağı, halkça sabır ve huzur göğsü, sosyologlarca renk armonisi, felsefecilerce sorgu kürsüsü, âlimlerce inanç, ahlak ve bağlılığın kalbi, delilerce ozan atışması, kadınlarca sevdanın siyah incisi olarak anılır.

Oltu'da taş ve taş işlemeciliğine karşı özel bir ilgi vardır, bunun için "Gözlerimiz rengini Oltu taşından almıştır" derler. "Siyah inci", "aşk ve sabır", "sonsuz sadakat", "derin bağlılık", "kutsal tutku", "kopmaz bağ", "aşkın adımı", "ruhani gizem", "toprağın sabrı", "yeryüzü zarafeti", "dert taşı", "ilahi bağ", "toprağın melodisi", "ardıç şahlanışı", "yeraltı siyah ışığı", "taşın ilhamı", "sabrın armağanı" olarak da anarlar.

Yöre halkı için Oltu taşı köklü bir kültürel tutku ve önemli bir ekonomik geçim kaynağıdır. Babadan oğula, anneden kıza uzanan kıymetli bir yolculuktur. Her evde mutlaka Oltu taşından bir obje, anı, hikâye, iç çekiş, birleştiren vardır…

IX. yüzyılda Gürcü Bagratlılar sürecini yaşayan Oltu halkı, "Oltu Şurası" ile güçlü bir millî duruş sergilemiş, "Ya bağımsızlık ya ölüm" diyerek ve cesurca savaşarak esaret zincirini parçalamıştır.

Oltu günlük yaşamında Şeyhbâzân ve kısmen de Gürcü geleneği görülür. İletişimde ise Oltu ağzı hâkimdir.

Oltu'da söze "senet", misafire "baştacı", komşuya "kader ortağı", saygıya "kutsallık, terbiye, hürmet sınavı" derler. Saygı, sevgi, hürmet adabında yerinde ve tadında uygulanır. "Bizim sevgimiz kalpten, sıcaklığımız yürekten, dokunuşumuz içten gelir. İnandıklarımıza yönümüzü döner, güvendiklerimize kapımızı açar, iyilere çaba gösterir, kötülerle yol ayrımında tereddüt etmeyiz" derler.

Hankaslı Ziynet Nine, 99 yıllık Oltu tanıklığını şu şekilde dile getirmiştir:

"Oltu biziz. Biz Oltu'yuz. 99 yılım bu çetin, renkli ve sürprizlerle dolu iklim içinde geçti; dağlarına da şahidim, gökkuşağı pelerine de. Soğuğu, karı, acı ve yokluğu çokça yaşadım. Oltu

Çayı'nda emanet ezgilerim, yaylalarımızda acı tatlı anılarım, dağlarında ayak izlerim, patikalarında düşüp kalktıklarım, derebaşlarında gözyaşlarım, karanlık gecelerinde korkularım var. Bel kıranlar oldu, el tutanlar oldu, sırt dönenler oldu, güç katanlar oldu. Her güçsüzlüğümde hep Akdağ'a bakmış, ondan güç almaya, hasret duydukça turnalarla avunmaya çalışmışımdır. Eksikliklerimiz gibi hüzünlerimiz de bol oldu. Çokça yol bekledik, çokça bahar gelmesi için kış saydık. 99 yılın zorluğu, hep bir umut, hep bir 'belki', hep bir 'ya sabır' içinde geçti."

Muzaffer Paras, 1926 yılında yazdığı bir şiirinde "… Meşe odununda döner o eşsiz nimeti, … Cağ kebabı dünyanın en büyük lezzeti … Utkulu der ki; 'dostla yenince artar bereketi,'" diyerek cağ kebabı tarihçesine göndermede bulunmuştur.

Oltu'nun kışı ağır, baharı efsanedir. Buğday, arpa, mısır, yulaf, patates ve şeker pancarı ekilip biçilen tarımsal ürünlerdir. Kuşburnu ve kızılcığın da Oltu pazarında önemli bir ticari gelir kaynağı olduğunu görürüz.

Kuşburnu-kızılcık reçeli, marmelatı, hoşafı ve pestili bolca yetiştiği için her evde vardır. Kan artışı, tansiyon dengelenmesi ve vitaminsel takviyelerde de şifa amacıyla kullanılırlar. Grip, boğaz ağrıları, yüksek tansiyon düşürülmesi sıralarında da tüketilirler.

Oltu'da at, eşek, katır yıllarca ulaşım, harman hasadı, taşıma işlerinde; köpek hane, sürü, ahır, tarla, mera ve mahalle korumasında; öküz tarla ekimi ve kağnı-kızak çekimi faaliyet alanlarında yaygınca kullanılmışlardır. Bu yüzden halk nezdinde yerleri ve önemleri özeldir.

Kısmen işlenen maden yatakları (tuz, kireç, kömür, kil, ke-

di-köpek kumu, Oltu taşı, opal taşı vb.), hayvansal (et, süt, yoğurt, peynir, yumurta) ürünleri, bağ-bahçe-bostan meyveleri, nüfus oranı, gelişmişlik durumu, bilgi aşaması, ticari ilişkileri ve İpek Yolu geleneği ile Oltu bölge pazar merkezidir. Haftanın belli günleri bölge halkı ürünlerini getirip Oltu Çayı boyunca uzanan pazar alanında satış yaparlar.

Yaz ortasında buz gibi akan kaynak suları; meralarını renklendiren kardelen, vargit (Colchicum), kurt kulağı (Iris iberica), süsen, lale, endemik arı çiçeği, sarı keten, suçiçeği, kırmızı boynuzlu gelincik, yayla çiçeği, çobanyastığı, kirpi yastığı, civanperçemi gibi nadide çiçek türleri Oltu iklimine has doğal bitkilerdir.

Süslünkaşı, Hankas, Hükam, Ezinsor, Lısbek, Sıhçek, Corzoh, Keçek ve Sıhsor'un dağ görüntüsü kayalıkları, taş biçimleri –kemer, sırt–, etek renk çeşitleri, oylumlu mağaraları Oltu coğrafyasının heyecanlı gizemleri ve tabiat hediyesi süsleridir.

Oltu'da 5 dağ vardır. Bunlar Akdağ, Kırdağ, Murat Dağı, Sitare Dağı ve Dutlu Dağı'dır.

Oltu'nun dağları gözetleme kulesi, korunma siperi, mücadele kalesi ve yiğit omuzu gibi anılırlar. Gücü, başeğmezliği, sevdayı, yüksek bakışı, bir arada yaşamayı, zorluk ve sertliği hatırlatırlar. Bazen sabır, yağmur, kar, su olurlar; bazen hayat, gizem, orman, otlak ve nimettir. Gücü, dik duruşu, sadakati ve merhameti temsil ederler. Her dağın ayrı bir görüntüsü, rengi, örtüsü ve halk nezdinde temsil durumu vardır.

Akdağ dağların babası, Kırdağ dağların anasıdır. Sitare dağ aşk, Dutlu dağ hasret, Murat dağ kararlılıktır.

Oltu Gökkuşağı Tepeleri, yaklaşık 45 milyon yıllık bir jeolojik oluşumdur. Kırmızı, sarı, turuncu, kahverengi dört ana ve

üç ara renk tonuyla yeryüzü gezegeninin renkli gözü gibidir. Doğa gezginleri ve jeoloji uzmanları Gökkuşağı Tepeleri için "Renklerin toprakta buluşması… Renklerin toprak şöleni… Toprak efsanesi… Yeryüzünün gökyüzü yansıması…" derler. Ne gün doğumuna doyuluyor ne de gün batımına… Her an bir fark, her an bir aşk… Yağmur, Gökkuşağı Tepeleri'nin badesidir. Yağmur yağınca Gökkuşağı Tepeleri gülümser, ışıl ışıl parlarlar. Bakmaya doyamaz, üzerinde yürümeye kıyamazsınız. Duygulatıyor, büyülüyor, bağlıyor. Doğa gezginleri bu eşsiz görüntüye "toprağın göz kamaştıran farkı", "renklerin ahenkli şöleni", "gökkuşağının yeryüzü yansıması" diyorlar.

Çinli doğa gezgini ve bilim insanları Oltu Gökkuşağı Tepeleri'ni ülkelerindeki Danxia yer şekillerine benzeterek "Doğaseverlerin mutlaka görmesi gereken bir yer… Tanrı'nın insanoğluna mucizesi… Sıra dışı bir görsel… Göz dolduran manzara", "Yeryüzü ihtişamı" şeklinde değerlendirmiş; gezilmesi, görülmesi, incelenmesi ve üzerinde düşünülmesi gerektiğini söylemişlerdir.

Fransız, İngiliz, Amerikan, Japon, İtalyan, Rus ve Yunan doğa gezginleri ise Oltu Gökkuşağı Tepeleri'ni kısmen Mars'a benzetmiş; "Eşsiz doğa mirası… Gökkuşağı tepeleri renkli bir gezegen", "eşsizlik", "Elmas gerdanlık… Oltu taşı, Opal taşı ve gökkuşağı tepeleri Oltu'ya çok yakışmış", "Kutsal görsel", "Aşk durağı…", "Toprak betimlemesi", "Renklerin sofrası… Oltu kadının gözleri", "Toprağın seremonisi" de demişlerdir.

Oltu Vadisi'nin coğrafi seçkinliği, iklim sertliği, mevsimsel farklılığı, besinsel doğallığı, felsefi bilgi derinliği, demografik bileşimi, etkin sosyalliği 5 milyon yıllık bir serüvendir. Halkına asırlarca harman ve derman olmuştur. Amerikan tarihindendir eskidendir.

Çığlık acının sesi, iç çekiş yankısıdır.
Gözyaşı durduk yere akmaz.

Hüznün emaneti zordur, ağırdır,
sorunludur; herkese her şey
emanet bırakılmaz.

İnanmanız, güvenmeniz; saygıda kusur,
sevgide boşluk bırakmamanız gerekir.

Olup biteni saklayamaz, yok sayamazsınız.
Zaman her şeyi görür, duyar ve kayıt eder.

"Hüznün sana emanet" bir tanıklık hikayesidir.
Okuyunca duygu yolculuklarına çıkacaksınız.

Dilmiz kuruyacak, dudaklarımız
acıdan çatlayacak.
Kızacak, üzüleceksiniz.

tilkikitap.com

KDV muafiyeti uygulanmıştır.

ISBN: 978-625-8579-84-0